

جهت تهیه این کتاب می‌توانید با شماره

تلفن‌های ذیل تماس حاصل نمایید

۰۲۵-۳۷۷۴۹۲۷۴

۰۹۱۲۶۵۲۵۰۷۰

همچنین می‌توانید در شبکه‌های

اجتماعی ایتا، واتس‌اپ و تلگرام با

شماره فوق سفارش خود را ثبت

فرمایید.

www.hpbook.ir

@hoghoghepoyapub

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

دَسْتَارِ دَادَگَاهِ حَقُوقِي

۶۰

جلد دوازدهم

نمونه آرا (قسمت سوم)

حمزه داودی

(مستشار دادگاه تجدید نظر استان کرمانشاه)

مجید عطایی جنتی

(رئیس شعبه دادگاه عمومی حقوقی)

نشر حقوق پویا

عنوان قراردادی: ایران. قوانین و احکام
عنوان و نام پدیدآور: نمونه آرا (قسمت سوم) / حمزه داودی و مجید عطایی جنتی
مشخصات نشر: قم، حقوق پویا، ۱۴۰۱
مشخصات ظاهری: وزیری، ۳۴۲ صفحه
شابک دوره: ۹۷۸-۶۲۲-۶۷۷۵-۴۳-۴
شابک جلد دوازدهم: ۹۷۸-۶۲۲-۶۷۷۵-۵۹-۵
وضعیت فهرستنوبی: فیبا
موضوع: آینین دادرسی مدنی -- ایران
آینین دادرسی در دادگاه -- ایران
اقایه دعوا -- ایران
شناسه افزوده: عطایی جنتی، مجید
رده‌بندی کنگره: KMH ۱۷۰۴
رده‌بندی دیوبی: ۳۴۷/۵۵
شماره کتابشناسی ملی: ۸۹۴۳۵۵۹

هرگونه تکثیر (اعم از چاپ، کپی و Pdf و...) از این اثر بدون اخذ مجوز از ناشر خلاف قانون بوده
و پیگرد قانونی دارد. لطفاً در صورت مشاهده موارد را به شماره تلفن‌های ذیل اطلاع دهید.

دستیار دادگاه حقوقی / جلد دوازدهم نمونه آرا (قسمت سوم)

حمزه داودی (مستشار دادگاه تجدیدنظر استان کرمانشاه)
مجید عطایی جنتی (رئیس شعبه دادگاه عمومی حقوقی)

■ ناشر: حقوق پویا ■ چاپ: اول ۱۴۰۱ ■ تعداد: ۱۰۰ نسخه ■ قیمت: ۲۱۰,۰۰۰ تومان
■ شابک دوره: ۹۷۸-۶۲۲-۶۷۷۵-۴۳-۴ ■ شابک جلد دوازدهم: ۹۷۸-۶۲۲-۶۷۷۵-۵۹-۵

قم / خیابان ارم / جنب بانک ملی / پاساز ناشران / پلاک ۲۲ تلفن: ۰۵۳۷۷۴۹۲۷۴

ثبت سفارش از طریق پیام‌رسان‌های واتس‌اپ، ایتا و تلگرام توسط شماره: ۰۹۱۲۶۵۲۵۰۷۰

■ کانال ایتا: nashrehoghoghepoya ■ کانال تلگرام: hoghoghepoyapub
■ کانال پیام رسان سروش: pooyalaw ■ کانال پیام رسان بله: pooya_law
■ فروشگاه اینترنتی: www.hpbook.ir

ارسال کتاب به تمام نقاط کشور

فهرست مطالب

۱۱	مقدمه
۱۳	شرط داوری در قراردادهای تنظیمی با اداره منابع طبیعی
۱۴	شرط اساسی در امکان اعتراض ثالث اصلی نسبت به گزارش اصلاحی
۱۷	شرط تخفیف مسئولیت برای بایع در مطالبه غرامات ثمن
۲۰	شرط داوری در شرایط عمومی پیمان و الحالق این شرایط به قراردادهای خصوصی
۲۲	ورود شرط داوری در قراردادهای پیمان
۲۳	شرط داوری در قراردادهای خصوصی و استرداد بخشی از خواسته توسط مقاضی
۲۵	شرط عدم تصرفات ناقله در قراردادها و تحلیل حقوقی آن
۲۸	شرط فاسخ عرفی؛ احراز آن از قید فسخ در قرارداد تنظیمی
۳۱	صرف اخلاق در حقوق اشخاص از موجبات ابطال گزارش اصلاحی نیست
۳۴	صلاحیت اضافی در دعوی تقابل؛ رسیدگی توسط دادگاه خانواده
۳۶	صلاحیت اضافی؛ ضرورت رسیدگی به اعتراض ثالث اجرایی توسط محکمه صادر کننده دادنامه اصلی
۳۸	ضروت اقامه دعوی بطرفیت کل مالکین مال مشاع
۴۰	ضرورت رسیدگی به دعوی ضرور و زیان ناشی از جرم در دادگاه کیفری دو
۴۳	ضرورت اثبات اصل موضوع مختلف فیه نسبت به منکر و معارض
۴۵	ضرورت احراز ایادی در دعوی الزام به تنظیم سند رسمی
۴۷	ضرورت اعتراض ثالث اصلی و نه اجرایی در صورت تعرض معتبرض به اصل موضوع در دعوی سابق

ضرورت اقامه دعوى ابطال مبایعه نامه و کالت نامه بطرفيت طرفين سند.....	۵۰
ضرورت اقامه دعوى بطرفيت بنیاد مسکن انقلاب اسلامی در اراضی موجود در بافت روستا در دعاوی اعتراض به نظریه تشخیص.....	۵۱
ضرورت اقامه دعوى بطرفيت سازمان ملی زمین مسکن به عنوان مالک سند رسمی در دعاوی اعتراض به نظریه تشخیص در خصوص اراضی واقع در حوزه شهری.....	۵۳
ضرورت اقامه دعوى بطرفيت کلیه طرفین سند در صورت تقاضای انحلال آن.....	۵۵
ضرورت اقامه دعوى بطرفيت مدیر تصفیه در خصوص شرکت‌های ورشکسته.....	۵۷
ضرورت اقامه دعوى توسط مدیریت ساختمان در خصوص مشاعاتِ مجتمع آپارتمانی.....	۵۹
ضرورت الزام متعهد به اجرای تعهد و بعد مطالبه خسارت از وی.....	۶۱
ضرورت بی طرفی داور در فرآیند داوری.....	۶۳
ضرورت پرداخت مابه التفاوت سالانه توسط شرکت‌های بیمه در صورت تأخیر در پرداخت دیه اشخاص ثالث.....	۶۹
ضرورت تصرفات مستقر و مستمر متقارنی در پرونده‌های اعتراض به نظریه تشخیص اداره منابع طبیعی.....	۷۳
ضرورت تقسیم ترکه قیل از مطالبه سهم الارث.....	۷۷
ضرورت فسخ اولیه در پرونده تایید فسخ توسط ذوالخیار.....	۷۹
عدالت قانونی و عدالت طبیعی؛ مطالبه خسارت ناشی از تقصیر مدیران سابق شرکت.....	۸۰
عدم حکومت حکم کیفری بر دعوى حقوقی ناشی از تفاوت در موضوع.....	۸۶
عدم احراز ارکان دعوى خلع ید.....	۹۰
عدم احراز سمت در دادخواست تجدیدنظر.....	۹۲
عدم احراز سمت در اقامه دعوى توسط شرکت تعاونی.....	۹۴
عدم احراز سمت مدیرعامل در طرح دادخواست از ناحیه شرکت.....	۹۶
عدم احراز سمت دادخواست دهنده؛ شرکت سهامی خاص.....	۹۸
عدم احراز سمت؛ عدم احراز ارکان خلع ید.....	۱۰۰
عدم احراز سمت؛ فقدان امضا.....	۱۰۲
عدم احراز سمت؛ نداشتن امضا در وکالت نامه.....	۱۰۴

عدم احراز شرط فاسخ در قرارداد؛ التفات به حسن نیت قراردادی.....	۱۰۶
عدم احراز عقد شفاہی در دعوی اثبات آن.....	۱۱۵
عدم احراز مالکیت و مالاً عدم احراز ذینفع بودن در دعوی اعتراض به نظریه تشخیص صادره از اداره منابع طبیعی.....	۱۱۸
عدم احراز هر گونه دلیلی برای بطلان سند و حکومت اصل صحت بر آن.....	۱۱۹
عدم ارائه اصول استناد و مدارک در نخستین جلسه رسیدگی توسط متقاضی.....	۱۲۲
عدم ارائه حصر وراثت توسط متقاضی و ذینفع نبودن وی در اقامه دعوی.....	۱۲۳
عدم استحقاق خوانده در مطالبه خسارات دادرسی دفاعی در پرونده سابق.....	۱۲۵
عدم استحقاق متعهدله در مطالبه وجه التزام قراردادی ناشی از توافق متاخر وی با متعهد.....	۱۲۶
عدم استماع دعوی به خواسته اعتراض به تصمیمات انصباطی دانشگاه آزاد در محاکم دادگستری.....	۱۲۸
عدم استماع؛ اقامه دعوی توسط یکی از ورثه.....	۱۳۱
عدم استماع دعوی در خصوص خواسته تقسیم ماترک در فرض عدم وجود ترکه.....	۱۳۳
عدم استماع در مورد خواسته تنظیم سند رسمی در خصوص سرفولی به علت فقدان سابقه ثبتی.....	۱۳۴
عدم استماع دعوی الزام به تنظیم سند رسمی؛ مخالفت با حقوق مرتهن.....	۱۳۵
وجود قطعی و بلامنازع ترکه؛ شرط اصلی استماع دعوی تقسیم ترکه.....	۱۳۸
عدم استماع در معامله به قصد فرار از دین؛ ضرورت اقامه دعوی بطریقت طرفین عقد.....	۱۳۹
عدم استماع دعوی فسخ و ابطال و ... از چند جهت.....	۱۴۱
عدم استماع در دعوی مطروحه توسط کل اهالی روستا اعتراض به نظریه تشخیص..	۱۴۳
عدم استماع دعوی ناشی از عدم توجه به شخصیت حقوقی موقوفه.....	۱۴۷
عدم احراز سمت وکلا در اقامه دعوی از ناحیه شرکت.....	۱۴۸
عدم استماع ناشی از تعیین مرجع صالح به رسیدگی در قانون تعیین تکلیف اراضی فاقد سند.....	۱۵۰

عدم استماع؛ دعوى ناشى از داورى اجبارى منعکس در ماده ۲۰ قانون پيش فروش ساختمان قرارداد مشاركت در ساخت رسمي.....	۱۵۲
ضرورت اقامه دعوى بطرفيت اداره کل راه و شهرسازی در خصوص اراضی واقع در حوزه شهری در دعوى اعتراض به نظریه تشخيص و عدم صلاحیت دعوى ورود ثالث.....	۱۵۳
عدم استماع دعوى اعتراض به برگه تشخيص، اقامه دعوى توسط يکى از ورثه.....	۱۵۷
عدم استماع دعوى در خصوص خواسته ابطال انتخابات سازمان نظام مهندسي.....	۱۵۹
عدم استماع دعوى؛ ضرورت اقامه دعوى با خواسته اثبات مالکيت و اعتراض به نظریه تشخيص صادره از اداره منابع طبیعی در شعبه ویژه مرکز استان.....	۱۶۱
عدم امكان ابطال اجرائيه بعد از صدور صحيح آن؛ عدم شمول ماده ۲۳ اصلاحی قانون صدور چک بر موضوع.....	۱۶۳
عدم امكان ابطال اجرائيه صادره از دادگاه به جز در موارد استثناء.....	۱۶۵
عدم امكان ابطال تصميمات قضائيه ديگر شعب.....	۱۶۹
عدم امكان استرداد اموال مشترك.....	۱۷۰
عدم امكان استرداد وجه ناشى از عدم احراز نفع در دعوى.....	۱۷۴
عدم امكان اقامه دعوى توسط مدیرعامل ناشى از فقدان اختيار اقامه دعوى وفق اساسنامه شركت.....	۱۷۵
عدم امكان الزام اشخاص به انعقاد عقد.....	۱۷۷
عدم امكان الزام متعهد در شرط فعل ناشى از ماهيت فعل موضوع تعهد.....	۱۷۸
عدم امكان تحويل اموال مشاعي.....	۱۸۰
عدم امكان توقيف عمليات اجرائيه ثبتي به صورت على حده؛ بدون خواسته اصلی.....	۱۸۱
عدم امكان توقيف عمليات اجرائيه على حده ناشى از اجرائيه صادره از دادگاه بدون خواسته اصلی.....	۱۸۳
عدم امكان خلع يد از اداره منابع طبیعی در اراضی ملي.....	۱۸۵
عدم امكان طرح دعوى بطرفيت يك شريك در تعهدات مشاعي و داراي متعهددين مشترك.....	۱۸۹
عدم امكان مطالبه ارش علي رغم اسقاط خيار عيب.....	۱۹۱

۱۹۳	عدم انطباق خواسته با شرح آن؛ عدم احراز وقوع عقد بیع.
۱۹۴	عدم اهلیت خوانده و
۱۹۶	عدم اهلیت خوانده و ضرورت اقامه دعوی بظرفیت دادستان
۱۹۸	عدم پذیرش دادخواست اعسار از تاجر
۲۰۰	عدم پذیرش رجوع از تعهد
۲۰۳	عدم تعلق نفقة به زوجه در دوران زندگی مشترک
۲۰۵	عدم توجه دعوی به بیمارستان
۲۰۶	عدم توجه دعوی به نمایندگی خودرو سازها
۲۰۸	عدم توجه دعوی به غیر ذینفعان سند
۲۰۹	عدم شناسایی حق در اعتراض ثالث اجرایی
۲۱۰	عدم صلاحیت به شورای حل اختلاف در درخواست اعاده دادرسی
۲۱۲	عدم صلاحیت در دعوی به خواسته ابطال و کالت نامه به علت ارتباط عقد موضوع و کالت نامه با اموال غیرمنقول
۲۱۳	عدم صلاحیت به دادگاه خانواده در خصوص خواسته اثبات ابراء مهریه
۲۱۵	عدم صلاحیت به محاکم خانواده در دعوی استرداد زیورآلات
۲۱۷	عدم صلاحیت به حوزه قضایی محل استقرار اراضی در دعوی اعتراض به رای قاضی کمیسون ماده واحد
۲۱۸	عدم صلاحیت؛ به حوزه قضایی محل استقرار اموال غیرمنقول در دعوی اعتراض به عملیات ثبتی
۲۲۱	عدم صلاحیت؛ اعتراض ثالث اجرایی در دادگاه معطی نیابت
۲۲۳	عدم صلاحیت؛ به دادگاه انقلاب اعتراض ثالث حکمی
۲۲۵	عدم صلاحیت؛ به واحد ثبتی محل در دعوی افزار ملک
۲۲۶	عدم صلاحیت؛ به حوزه قضایی محل استقرار اموال غیرمنقول ناشی از قرارداد
۲۲۸	عدم صلاحیت به حوزه قضایی محل استقرار در دعوی مرتبط با اموال غیرمنقول
۲۳۰	عدم صلاحیت؛ ضابطه بانک صادرکننده گواهی عدم پرداخت
۲۳۲	عدم صلاحیت به دادگاه خانواده؛ طلاجات ناشی از عقد نکاح

عدم صلاحیت به دادگاه اصل ۴۹ قانون اساسی.....	۲۳۳
عدم صلاحیت به دیوان عدالت اداری؛ اعتراض به تصمیم کمیته مدیریت منابع آب.....	۲۳۵
عدم صلاحیت به دیوان عدالت اداری؛ اقامه دعوى بطرفيت اداره غله.....	۲۳۷
عدم صلاحیت به دیوان عدالت اداری؛ کمیسیون ماده ۳۷ شهرداری.....	۲۳۸
عدم صلاحیت به سازمان تامین اجتماعی.....	۲۴۱
عدم صلاحیت به شورای حل اختلاف در خصوص اموال منقول.....	۲۴۲
اختلاف صلاحیت بین شعبات دادگستری با شعبه ویژه منابع طبیعی.....	۲۴۳
عدم صلاحیت در خصوص خواسته تاخیر تادیه چک.....	۲۴۵
عدم صلاحیت و تحلیلی دقیق از ماده ۱۶ قانون آ.د.م تفکیک نماینده و اصیل.....	۲۴۷
عدم صلاحیت در دعوى تقسیم ترکه.....	۲۵۰
عدم صلاحیت به دادگاه خانواده زیورآلات ناشی از عقدنامه.....	۲۵۱
عدم صلاحیت خانواده؛ ابراء مهریه.....	۲۵۲
عدم صلاحیت به دادگاه خانواده؛ خواسته توقيف عملیات اجرایی ناشی از اجراییه صادره از دادگاه خانواده.....	۲۵۴
عدم صلاحیت به دادگاه محل اقامت خوانده به علت اقامت خواهان در خارج از کشور در دعاوی مرتبط با ثبت احوال.....	۲۵۶
عدم صلاحیت به دادگاه کیفری دو شهرستان در خصوص اعتراض به ضبط وثیقه.....	۲۵۹
عدم صلاحیت به دادگاه محل اقامت خوانده در خصوص خواسته مطالبه ارش مبیع معیوب.....	۲۶۱
عدم صلاحیت به شورای حل اختلاف دستور تخلیه.....	۲۶۲
عدم صلاحیت به دیوان عدالت اداری؛ اعتراض به رای شورای عالی ثبت.....	۲۶۳
عدم صلاحیت به دیوان عدالت اداری دعوى بطرفيت صندوق بازنشستگی کشوری.....	۲۶۴
عدم صلاحیت به دادگاه کیفری دو شهرستان در خصوص ضرر و زیان ناشی از جرم.....	۲۶۵
عدم صلاحیت به دادگاه محل انعقاد عقد در دعاوی مرتبط با غیرمنقول ناشی از عقود.....	۲۶۷
عدم صلاحیت به دادگاه محل استقرار اموال غیرمنقول.....	۲۶۹

عدم صلاحیت به دادگاه کیفری دو؛ توقیف عملیات اجرایی.....	۲۷۱
عدم صلاحیت مجدد به دیوان عدالت اداری با سبب دیگری.....	۲۷۲
عدم صلاحیت به دادگاه محل مراجعته اولیه خواهان در فرض صلاحیت چند مرجع قضایی.....	۲۷۳
عدم صلاحیت وزارت راه و شهرسازی در دعاوى مربوط به انتخابات نظام مهندسى ..	۲۷۵
عدم صلاحیت به دادگاه خانواده در خصوص خواسته منع اشتغال زوجه.....	۲۷۷
عدم صلاحیت به شورای حل اختلاف.....	۲۷۸
عدم صلاحیت به هیات تشخیص مستقر در سازمان نظام مهندسى کشاورزی.....	۲۷۹
عدم صلاحیت به شورای حل اختلاف؛ وجه التزام قراردادی.....	۲۸۲
عدم صلاحیت؛ تحلیل دعاوى مرتبط با اموال غیرمنقول.....	۲۸۳
عدم صلاحیت به دادگاه محل اقامت خوانده تحلیل دعواى بر میت و تفاوت آن با دعواى تقسیم ترکه.....	۲۸۵
عدم صلاحیت بر اساس تغییر خواسته.....	۲۸۷
عدم صلاحیت؛ عدم ترتیب اثر به خوانده صوری در تشخیص صلاحیت.....	۲۸۸
عدم صلاحیت؛ دیوان عدالت اداری در دعاوى مطروحه توسط اشخاص حقوقی دولتی و عمومی بطریقت شهرداری.....	۲۹۱
عدم صلاحیت؛ تقریری قانونی از ماده ۲۳ قانون آ.د.م.....	۲۹۳
عدم استماع؛ عدم طرح دعواى بطریقت زوجه در استرداد وسایل.....	۲۹۴
عدم قابلیت تجدیدنظر در اعتراض به دستور تخلیه.....	۲۹۶
عدم قابلیت تجدیدنظر در اعتراض به لغو دستور تخلیه.....	۲۹۹
عدم استماع؛ عدم قابلیت تقسیم اموال غیرمنقول در تقاضای تقسیم.....	۳۰۱
عدم قبول و پذیرش دعواى جلب ثالث.....	۳۰۳
عدم قید ثمن در معامله ملزمeh ای با ابطال آن ندارد.....	۳۰۸
عدم امکان رسیدگی در دادگاه در دعاوى بر شرکت تعاؤنی به علت وجود شرط داوری در اساسنامه شرکت تعاؤنی.....	۳۱۱

عدم احراز سمت در فرض اقامه دعوی توسط یک وکیل به علت ضرورت اقامه دعوی	
توسط دو وکیل ناشی از سکوت وکالت نامه در وکالت انفرادی یا اجتماعی آنها.....	۳۱۳
عرفان حقوقی؛ عدم پذیرش عقود پنهانی.....	۳۱۴
عدم استماع؛ در صورت ترهین ملک و عدم حضور مرتهن در دادرسی.....	۳۲۱
غوری در مقررات شهرسازی؛ حق مکتبه.....	۳۲۳
غوری در وکالت بلاعزل؛ حمل بر عقد بیع.....	۳۲۷
غیرقابل تقسیط بودن تعهد.....	۳۳۹
عدم استماع؛ فقدان امضای دادخواست و وکالت نامه.....	۳۴۱

حقوق اشخاص ثالث برای آن متصور باشد، با اعتراض ثالث، توسط مقام قضایی صادرکننده، مورد بازبینی قرار گیرد. رابعاً و در مقام تحلیل مبانی اعتراض ثالث حکمی، ماده ۴۱۷ قانون آئین دادرسی مدنی، جواز درخواست اعتراض ثالث اصلی را «اخلال» در حقوق معتبر ثالث ناشی از صدور دادنامه معتبرض عنه دانسته است که با توجه به اطلاق لفظ «خلل» در این ماده، این اخلال اعم از اخلال تام و ناقص است. شاید عبارت اُخرای این مطلب این باشد که «صرف خلل به حقوق شخص ثالث حتی بصورت بالقوه برای جواز اقامه دعوی توسط ثالث کافی خواهد بود». فلذا اگر مدلول و نتیجه دادنامه صادره؛ به هر نحوی محل حقوق اشخاص ثالث باشد، قابلیت اعتراض توسط اشخاص ثالث را دارد. خامساً و در مقام بیان شرط اساسی در اعتراض ثالث حکمی، اگرچه دامنهٔ اعتراض ثالث حکمی شامل اخلال در حقوق اشخاص ثالث به نحو بالفعل و یا بالقوه است، لیکن باید توجه داشت که این اخلال بایستی حین صدور حکم معتبرض عنه، برای اشخاص ثالث قابلیت تحقق را داشته و به اصطلاح موجود باشد، به عبارتی اخلال در حقوق اشخاص ثالث، زمانی می‌تواند موجب ذیحق شدن اشخاص ثالث در اقامه چنین دعوایی گردد که شخص ثالث در تاریخ صدور حکم معتبرض عنه، نفع و یا ضرری در موضوع حکم صادره داشته باشد و اشخاصی که در تاریخ صدور حکم، هیچ گونه علقه‌ای نسبت به مدلول حکم صادره-عمدتاً اموال موضوع حکم - نداشته اند، نمی‌توانند بعدها حکم صادره را محل حقوق خود دانسته و به آن اعتراض نمایند. سادساً و در مقام تبیین وضعیت دعوی و انطباق آن با شرط پیش گفته، گزارش اصلاحی معتبرض عنه سابقاً و در مورخه ..... بین خواندگان و در خصوص مالکیت یک باب منزل مسکونی تنظیم و مآلأً صادر شده است. در این تاریخ (۹۸/۰۵/۰۵)، معتبرضین ثالث هیچ گونه علقه‌ای بر منزل مسکونی مابه النزاع اعم از مالکیت، حق انتفاع و ... نداشته اند، بلکه در مورخه ..... (=یعنی دو سال بعد) مبادرت به ابیان این منزل مسکونی از خانم ..... به عنوان یکی از طرفین گزارش اصلاحی نموده اند. با این اوصاف، در تاریخ صدور گزارش اصلاحی، تصور اخلال در حقوق خواهانها به

عنوان معتبرض ثالث منتفی است چراکه ایشان هیچ گونه نفع و ضرری در ملک موضوع گزارش اصلاحی، در تاریخ صدور آن، نداشته اند. مضافاً اینکه اختلافات و مشکلات حادث شده پیرامون وضعیت مالکیت منزل مسکونی مابه التزاع بین خواندگان به عنوان طرفین گزارش اصلاحی و متعاقباً فروش ششدانگ منزل مسکونی توسط احد از طرفین گزارش اصلاحی یعنی خانم .....، صرفاً خواهانها را محق در مطالبه ای حقوق قانونی خود از فروشنده یعنی شیرین خوشوقتی می نماید نه اینکه این امر جوازی برای اعتراض آنها نسبت به احکامی باشد که سابقاً صادر شده است کما اینکه ممکن است در گذشته آراء و احکام دیگری هم در خصوص همین منزل مسکونی صادر شده باشد. سابعاً و نهایتاً، با توجه به آنچه گذشت، خواهانها فاقد هر گونه حق قابل حمایتی از حیث اعتراض بر دادنامه معتبرض عنه در تاریخ صدور آن بوده و مآلأ دعوی مطروحه شایسته اجابت و پذیرش نخواهد بود." بناءً علی هذا دادگاه به استناد مقررات ماده ۱۲۵۷ قانون مدنی، حکم بر بطلان دعوى خواهانها، در محدوده ای عنوان خواسته، صادر و اعلام می نماید. رأی صادره ظرف بیست روز پس از ابلاغ قابل تجدیدنظر در محکمه محترم تجدیدنظر استان کرمانشاه می باشد.

شرط تخفیف مسئولیت برای بایع در مطالبه غرامات ثمن

با اسمه تعالی. به تاریخ ..... در وقت فوق العاده جلسه شعبه چهارم دادگاه عمومی حقوقی شهرستان کرمانشاه به تصدی امضاء کننده ذیل تشکیل است، پرونده کلاسه ۰۰۰۵۳۷ تحت نظر است، دادگاه با التفات به جامع اوراق و محتويات پرونده و اعلام ختم دادرسی، با استعانت از ذات اقدس احادیث(جل جلاله) و ذوات مطهره معصومین(عليهم السلام) و با تکیه بر وجودان و شرف بشرح زیر مبادرت به انشاء رأی می نماید.

رأی دادگاه

در این پرونده خواهان آقای ..... فرزند ..... دادخواستی بطرفیت خوانده خانم ..... فرزند ..... با وکالت آقای ..... به خواسته؛ ۱- مطالبه ۵۵ درصد از ثمن معامله به علت مستحق للغير بودن این قسمت از مبيع [معادل مبلغ ..... ریال] و ۲- مطالبه غرامات واردہ بر ثمن ناشی از بطلان معامله با جلب نظر کارشناس به انضمام کلیه خسارات دادرسی طرح و ضمن ارائه رونوشتی از دادنامه صادره از همین شعبه، اجمالاً و البته مفاداً چنین اشعار داشته اند که «... سابقاً یک واحد آپارتمن با ثمن ..... ریال از خوانده ابتداء نموده ام لیکن اخیراً و حسب محتويات پرونده منتهی به دادنامه پیش گفته، مشخص شده که ۵۵ درصد آپارتمن متعلق به خوانده نبوده است، فلذا به علت مستحق للغير در آمدن ۵۵ درصد مبيع، تقاضای استرداد ثمن و غرامات واردہ را بر آنرا دارم...» بدین ترتیب با عنایت به آنچه گذشت و با التفات به جامع اوراق و محتويات پرونده و با این استدلال که "اولاً و مستفاد از مدلول دادنامه شماره ۱۵۱۴-۹۹۰ مورخه ..... صادره از همین شعبه که عیناً در شعبه ۱۹ محکمه محترم تجدیدنظر استان کرمانشاه تایید و استوار شده و به حکم قاعده «نفاذ» و از حیث «نتیجه ی حکم»، برای این دادگاه معتبر و مآلًا دارای حجیت است، بطلان قرارداد بیع تنظیمی بین مشاریعها به میزان ۵۵ درصد مبيع به علت مستحق للغير بودن آن محرز و مسلم بوده که با توجه به فساد آن، چنین قراردادی فاقد آثار حقوقی، البته به نسبت ۵۵ درصد، خواهد بود. ثانیاً و مستندًا به ماده ۳۶۵ قانون مدنی، بیع فاسد اثری در تملک ندارد. فلذا به علت انتفاع انتقال عوضین ناشی از بطلان عقد، ۵۵ درصد از ثمن معامله کماکان در مالکیت خریدار (=خواهان) بوده که مستلزم استرداد آن توسط بایع (=خوانده) است. ثالثاً و مستنبط از مواد ۳۹۰ و ۳۹۱ قانون پیش گفته، بعلت بطلان عقد بیع ناشی از مستحق للغير در آمدن مبيع، بایع باید ثمن را به خریدار مسترد و از عهده «غرامات» واردہ بر وی نیز برآید، که در مانحن فیه استرداد ۵۵ درصد ثمن و غرامات وارد بر آن بر ذمہ خوانده مستقر و مآلًا لازم الایفاست. رابعاً و موکداً، فارغ از اختلافات موجود در

رویه قضایی پیرامون معیار و شاخص محاسبه و برآورد «غرامات ثمن»، حتی بعد از رای وحدت رویه اخیرالصدور بشماره ۸۱۱ مورخه ..... هیات عمومی دیوانعالی کشور، در مانحن فیه متداعین در خصوص میزان مسئولیت بایع (=خوانده) در فرض مستحق للغیر در آمدن مبیع، بر مبلغی قطعی و معین توافق نموده که به حکم «اصل آزادی قراردادها»، بین متداعین لازم الاجراست. خامساً و توجهًا به سیاق بند ۵-۲ مندرج در ذیل ماده ۵ مبایعه نامه تنظیمی، متداعین بر مبلغ ..... ریال بعنوان غرامات کل ثمن توافق نموده اند، با این توضیح که تعیین خسارت قراردادی برای مستحق للغیر در آمدن کل مبیع، علاوه بر استرداد ثمن، عرفاً حمل بر غرامات ثمن می گردد و طبیعتاً به علت مستحق للغیر در آمدن ۵۵ درصد مبیع، چنین خسارتی هم تجزیه پذیر بوده و به نسبت «میزان مبیع مستحق للغیر شده»، محاسبه خواهد شد. سادساً و با استقصا از آنچه گذشت، ذمه خوانده به استرداد مبلغ ..... ریال بعنوان اصل ثمن (=محاسبه شده به نسبت ۵۵ درصد) و مبلغ ..... ریال بعنوان غرامات ثمن، مشغول و بقای آن استصحاب می گردد. سابعاً و تدقیقاً، شایه ای که محکمه آنرا نیازمند اشاره و مآلابررسی میداند، وضعیت اعتبار شرط موجود و مُعین غرامات، علیرغم بطلان مبایعه نامه استنادی بین متداعین است، چراکه برخی با تمسک به قاعده «تبیعت شرط از عقد» در حوزه اعتبار، چنین شرطی را هم به تبع عقد باطل می دانند. لیکن به باور دادرس؛ ۱) ارتباط شرط با عقد، کاملاً تابع خواست و اراده متعاقدين است، فلذا اگر چه به طور معمول شرط تابع عقد است و طرفین هم معمولاً چنین اراده ای دارند، لیکن اراده طرفین بعنوان سازنده و موجود عقد، می تواند این رابطه را متنفی و حتی کیفیت آنرا تغییر دهد. ۲) اگرچه تبیعت و وابستگی شرط به عقد، حکمی معمول در روابط بین شرط و عقد است، لیکن این تبیعت تا جایی قابل پذیرش است که اراده واقعی متعاملین، مخالف آن نباشد. فلذا وقتی متعاملین، شرطی را برای بعد از بطلان عقد ناشی از مستحق للغیر در آمدن مبیع، انشاء می کنند، اراده و خواست آنها بر این است که وقتی عقد اصلی بی اعتبار شد، نوبت به اثرگذاری شرط برسد، فلذا در اینجا شرط مستقل از عقد خواهد بود. ۳) شروط

ذوات مطهره معصومین (علیهم السلام) و با تکیه بر وجودان و شرف بشرح زیر مبادرت به انشاء رأی می‌نماید.

رأی دادگاه

در مورد دعوى مطروحه از ناحيه خانم ..... به وکالت از خواهان خانم ..... فرزند ..... بطرفيت خواندگان؛ آقای ..... فرزند ..... با وکالت آقای ..... و خانم ..... فرزند ..... ايضاً آقایان و خانمها؛ ..... همگي شهرت ..... دائر به خواسته الزام خواندگان به؛ ۱- اخذ پایان کار [از شهرداري] ۲- تهيي ..... مقدمات تنظيم صورتمجلس تفكيكي [در اداره ثبت اسناد و املاک]، ۳- تنظيم سند رسمي انتقال در خصوص يك واحد آپارتمان به شماره پلاک ثبتی ۶۲۴ فرعى از ۳ مابه التفاوت کسرى متراژ آپارتمان با جلب نظر کارشناس با احتساب کليه خسارات دادرسي بشرح ستون خواسته و متن دادخواست تقديمى، دادگاه با التفات به جامع اوراق و محتويات پرونده، ۱) در خصوص خواسته رديف چهارم (=مطلوبه مابه التفاوت کسرى مبيع)، توجهها به اينكه وکيل خواهان، ضمن دارا بودن اختيار، بموجب لايجه اي واصله بشماره ۵۷۰۷-- مورخه ..... ، دعوى مطروحه را در خصوص خواسته اخيرالذكر مسترد نموده است، فلذا دادگاه به استناد مقررات بند «الف» ماده ۱۰۷ قانون آئين دادرسي مدنى، قرار ابطال دادخواست خواهان را در اين قسمت صادر و اعلام مى‌نماید. ۲) در خصوص سائر خواسته‌های رديف اول، دوم و سوم، با اين استدلال که "اولاً و مستنبط از مندرجات ستون خواسته و ايضاً ستون شرح آن منعکس در دادخواست تقديمى، منشاء خواسته‌های اخيرالذكر، قرارداد پيش فروش مورخه ..... تنظيمى بين خواهان و خوانده رديف اول (=آقای .....) ميباشد. ثانياً و توجهها به بند ۱۳-۶ مندرج قرارداد استنادى، در صورت بروز هر گونه اختلاف در مشخصات، شرایط و اوصف قرارداد تنظيمى، سازو کار داورى بنحو اجباری پيش ييني شده است چراکه نظر مشاور املاک بعنوان داور مرضى الطرفين، تعين و تنصيص شده است. ثالثاً و نتيجتاً، متداعبين قبل از حدوث اختلاف،

پیرامون انجام داوری در صورت حدوث آن (= اختلاف)، توافق نموده اند و این توافق به منزله اسقاط حق مراجعه بدوى به دادگاه در خصوص اختلافات حادث شده است. رابعاً و نهایتاً، مراجعه بدوى به محکمه و اقامه دعوى توسط خواهان، قبل از ارجاع امر به داوری و عدم حل اختلاف توسط مرجع داوری، مخالف اراده متداعبين منعکس در قرارداد تنظیمی و مآلًا مخالف قوانین جاریه میباشد. خامساً و مضافةً، قرارداد مشارکت در ساخت رسمی تنظیمی بین خوانده ردیف اول و مورث خواندگان دیگر هم قاعدهاً مشمول بند یک ماده یک قانون پیش فروش ساختمان مصوب ۱۳۸۹ بوده و مآلًا تابع مقررات قانونی این قانون خوهد بود. که به موجب ماده ۲۰ این قانون، کلیه اختلافات ناشی از تعبیر، تفسیر و اجرای مفاد قرارداد مشارکت در ساخت باید از طریق داوری حل و فصل شود و این شرط حسب ماده ۲۲۰ قانون مدنی، جزء لاینفک مفاد قرارداد مشارکت در ساخت میباشد حتی اگر در خصوص مراجعه به داوری، توافقی بین متعاقدين صورت نپذیرفته باشد، فلذا از این حیث هم موضوع بدواً بایستی به داوری ارجاع گردد." بنا علی هذا به استناد مقررات ماده ۲ قانون آئین دادرسی مدنی، قرار عدم استماع دعوى مطروحه را در وضعیت فعلی در خصوص خواسته های اخیرالذکر صادر و اعلام می گردد. رأی صادره ظرف مدت ییست روز پس از ابلاغ قابل تجدیدنظر در محکمه محترم تجدیدنظر استان کرمانشاه می باشد.%

شرط عدم تصرفات ناقله در قراردادها و تحلیل حقوقی آن

با اسمه تعالی. به تاریخ ..... در وقت فوق العاده جلسه شعبه چهارم دادگاه عمومی حقوقی شهرستان کرمانشاه به تصدی امضاء کننده ذیل تشکیل است، پرونده کلاسه ۱۴۹۹ ۰۰۰ تحت نظر است، مع الوصف دادگاه با توجه به جامع اوراق و محتويات پرونده ختم دادرسی را اعلام و با استعانت از ذات اقدس احادیث [جل جلاله] و ذوات مطهره معصومین [عليهم السلام] و با تکیه بر وجودان و شرف به شرح ذیل مبادرت به صدور رأی می نماید.

رأی دادگاه

در مورد دعوى مطروحه از ناحيه آقای ..... به وکالت از خواهان آقای ..... فرزند ..... بطرفيت خواندگان خانمها ..... هر سه شهرت ..... فرزندان ..... دائر به خواسته؛ ۱) ابطال سند قطعى انتقال غيرمنقول شماره ۲۰۰۸۹ مورخه ..... تنظيمى در دفترخانه استناد رسمي شماره ۹۶ کرمانشاه و ۲) ابطال سند رسمي مالكيت شماره ۱۲۰۶۷۴ مربوط به يك و نيم دانگ از شش دانگ مشاع پلاک ثبتى شماره ۳۲۸۶ فرعى از ۹۳ اصلى مفروز و مجزا شده از ۱۴۱۱۰ فرعى از اصلى مذكور هر يك مقوم به مبلغ ..... رial به انضمام كليه خسارات دادرسي بشرح ستون خواسته و متن دادخواست تقديمى، با التفات به جامع اوراق و محتويات پرونده و با اين استدلال كه "اولاً و توجهها، سبب دعوى، بي اعتبارى نقل و انتقال رسمي تنظيمى بين خانم ..... (=انتقال دهنده) و خانم ..... (=انتقال گيرنده) در خصوص ۵/۱ دانگ از ششدانگ يك دستگاه آپارتمان به علت وجود «شرط عدم تصرفات ناقله» در واگذارنامه سابق بين خواهان بعنوان مالك اوليه و خانم ..... مى باشد. ثانياً و تshireحاً، خواهان سابقاً سه دانگ از ملك مختلف فيه را به خانم ..... واگذار نموده و عدم امكان واگذاري سهم خانم ..... به صورت «شرط عدم تصرفات ناقله» در قرارداد بين آنها قيد مى گردد، ليكن ايشان (=خانم .....) متعاقباً و بدون توجه به چنین شرطي، ۵/۱ دانگ از آپارتمان مختلف فيه را به خانم ..... واگذار نموده است. ثالثاً و موكداً، واگذاري ۵/۱ دانگ از ششدانگ آپارتمان موضوع واگذارنامه توسط خانم .....، على رغم وجود «شرط عدم تصرفات ناقله» در قرارداد تنظيمى بين وي و واگذار كننده سابق (=خواهان)، هيج ملازمه اي با بي اعتبارى قرارداد بعدى بين خانم ..... و ..... بنحو قهرى (و بدون اعمال اراده) ندارد، چراكه عقود بعد از انعقاد، تحت حکومت «اصاله الصحه» و مآل محمول بر صحت هستند (=ماده ۲۲۳ قانون مدنى) و در مقام شک، هر گونه تفسيري باید اصل را تضمین نماید مگر اينكه برهاني قاطع و خدشه ناپذير، حکم به انحلال عقد را اجتناب ناپذير نماید. مضافاً اينكه عقود تملیکی از جمله واگذارنامه تنظيمى

بین خواهان و خانم ..... از عقود انتقال دهنده مالکیت هستند و درج «شرط عدم تصرفات ناقله» در آنها هم مانع از انتقال مالکیت در نقل و انتقالات بعدی نخواهد شد. رابعاً و تدقیقاً، «شرط عدم تصرفات ناقله» استفصاصی از مقررات ماده ۴۵۴ قانون مدنی، در فرض تخلف مشتری و واگذاری میع به اشخاص ثالث، صرفاً برای بایع پیشین (=مذکور در قرارداد اولیه)، ایجاد «حق فسخ» خواهد نمود که در صورت اعمال آن توسط بایع، معاملات بعدی اعتبار خود را از دست خواهند داد. فلذا علیرغم تصريح به «بطلان» معاملات بعدی در ماده ترقیمی، در دکترین حقوقی، چنین قیدی به «انفساخ» برای معامله دوم تفسیر و تعییر شده است و بدیهی است این امر فرع بر اعمال حق فسخ بایع (=خواهان در قرارداد واگذاری سابق) در مورد معامله اول، خواهد بود. خامساً و تحلیلاً، «شرط عدم تصرفات ناقله» در ماده معونه، صرفاً مربوط به بیع و اجاره بعنوان قراردادهای منصوص در ماده معونه نیست، بلکه استفاده از ملاک ماده مرقوم در سایر عقود، بلا اشکال است و به تعییر اصولیون، «مورد، مخصوص نیست». فلذا اندراج چنین شرطی در قراردادها حتی اگر قرارداد بعدی هم بیع باشد، صرفاً برای بایع (=واگذار کننده) اولیه، حق فسخ ایجاد خواهد کرد و بدیهیست احراز؛ ۱) (ایجاد حق فسخ)، ۲) (بقای آن) و نهایتاً ۳) (اعمال حق فسخ) توسط بایع اولیه، مستلزم رسیدگی قضایی و مآل صدور حکم است. مضافاً اینکه در مواردی، تعلل و تاخیر غیروجه در اعمال حق فسخ توسط بایع (=واگذار کننده)، که موجبات اضرار اشخاص ثالث را فراهم سازد، باعث اسقاط این حق خواهد شد. سادساً و مستفاد از آنچه گذشت، تا مشروط له قرارداد اولیه (=خواهان)، حق فسخ خود در معامله اول با خانم ..... را اعمال نکرده و مآل معامله اول را فسخ ننماید، معاملات بعدی از جمله قرارداد واگذاری ملک توسط سنا غلامی به خانم .....، باطل (=منفسخ) نخواهد شد، با این اوصاف کلیه معاملات بعدی و از جمله معامله اول بین خواهان و خانم ..... هم معتبر بوده و با بقای اعتبار آن، خواهان مالکیتی در موضوع عقد یعنی آپارتمان مختلف فيه نداشته تا نفعی برای ایشان ایجاد شده و با اقامه دعوای مطروحه در صدد، احیای آن برآید. سابعاً و نهایتاً، با توجه به اعتبار

رأی دادگاه

در مورد دعوى مطروحه از ناحيە آقاي ..... به وکالت از خواهان آقاي ..... فرزند ..... بطرفيت خواننده آقاي ..... فرزند ..... دائر به خواسته الزام خواننده به پرداخت خسارت و ارش ساختمان ناشى از اجرای ناقص تعهدات قراردادی و عدم رعایت اصول و ضوابط فنى ساختمان فعلًا مقوم به مبلغ ..... ریال با جلب نظر کارشناس با احتساب کلیه خسارات دادرسی بشرح ستون خواسته و متن دادخواست تقدیمی، با التفات به جامع اوراق و محتويات پرونده و با این استدلال که "اولاً و مستفاد از مندرجات دادخواست نخستین تقدیمی و ايضاً اظهارات وکيل خواهان منعکس در پرونده، خواسته دعوى، مطالبه خسارت ناشى از عدم اجرای تعهد از سوی خواننده بصورت كامل و مطابق قرارداد تنظيمى بين آنهاست (=يعنى مطالبه خسارت ناشى از ايقاي ناقص تعهدات قراردادي). ثانياً و توجهاً به مراتب فوق، موضوع پرونده از شمول مقررات مبحث دوم از فصل سوم قانون مدنى يعني مواد الى ۲۳۰ اين قانون (پيرامون خسارات حاصله از عدم اجرای تعهدات) خارج است، چه آنكه مواد پيش گفته، به دلالت منطق مواد اين مبحث و به قرينه عبارات بكار رفته در صدر مبحث، پيرامون عدم اجرای تعهد بصورت كامل است و نه اجرای ناقص تعهد (كه موضوع پرونده مانحن فيه است) مضافاً اينكه مقتن با تنصيص مواد پيش گفته، در مقام بيان شرایط مطالبه خسارت در حاليست که نوبت به مطالبه خسارت رسیده است و نه در مقام بيان اينكه به محض تخلف از قرارداد بلاfacile متول به حربه ی مطالبه خسارت شد(و راهکار ديگرى متصور نباشد) فلذا استفصاص حكم موضوع مابه النزاع، با تمsek به ساير مواد عام قانون مدنى خواهد بود. ثالثاً و مستنبط از سياق مواد ۲۷۵، ۲۷۰ و ۲۷۷ قانون پيش گفته، متعاملين ملزم به اجرای كامل تعهدات [اصلی و] صريح خود ناشی از توافقات حاصله می باشند و التزام به عين (و البته كل) تعهد مورد پذيرش مقتن قرار گرفته است بعبارت اخري، متعاقدين ملزم به ايقاي تعهدات خود بصورت كامل و مطابق توافق هستند. رابعاً و تشریحاً، در حقوق ایران به دلالت مواد ۲۱۹ (=پيرامون التزام به

اصل تعهد)، ۲۲۲ (=پیرامون لزوم اجرای اصل تعهد) و وحدت ملاک از ۲۷۳ (=پیرامون اجبار به اجرای اصل تعهد) قانون مدنی، ضمانت اجرای اولیه نقض تعهد و ایفای ناقص آن برخلاف توقعات موجود، الزام مختلف به ایفای تعهد است و نه مطالبه خسارت ناشی از اجرای ناقص تعهد، بعبارت دیگر، تکلیف قانونی (و حتی شرعی) هر یک از متعاقدين به ایفای کامل تعهدات قراردادی، بعنوان مدلول آیه شرفه «او فوا بالعقود» و قاعده «المؤمنون عند شروطهم» به معنای التزام طرف دیگر عقد به آثار چنین تکلیفی یعنی اجبار مختلف به ایفای تعهدات در فرض اجرای ناقص تعهد است[البته در فرض عدم تعیین سایر ضمانت اجراءات توافقی]. خامساً و نتیجتاً، تمسک اولیه خواهان به مطالبه خسارت ناشی از ایفای ناقص تعهدات قراردادی، بدون سابقه الزام متعهد (=خوانده) به انجام تعهدات معهود و در صورت امتناع، اجرای تعهدات توسط شخص ثالث، محمول قانونی ندارد[و البته موضوع خواسته اولیه خواهان هم نبوده تا محکمه بدان ورود نماید]، سادساً و نهایتاً، دعوى خواهان به هیات و کیفیت مطروحه، قانوناً و فعلاً قابلیت رسیدگی و استماع را ندارد." بناءً على هذا دادگاه با استناد به مقررات ماده ۲ قانون آئین دادرسی مدنی، قرار عدم استماع دعوى خواهان را صادر و اعلام می نماید. رأى صادر (حضوری و) ظرف مدت بیست روز پس از ابلاغ قابل تجدیدنظر در محکمه محترم تجدیدنظر استان کرمانشاه می باشد.%

ضرورت بی طرفی داور در فرآیند داوری

به تاریخ: ..... در وقت فوق العاده جلسه شعبه چهارم دادگاه عمومی حقوقی شهرستان کرمانشاه به تصدی امضاء کننده ذیل تشکیل است، پروندههای کلاسه ۱۰۰۲۷۶ تحت نظر است. ملاحظه می گردد پرونده داوری توسط داور صادر کننده رای، ارائه و ضم پرونده شده است فلذ دادگاه با توجه به جامع اوراق و محتويات پرونده ختم دادرسی را اعلام و با استعانت از ذات اقدس احادیث [جل جلاله] و

ذوات مطهره معصومین [عليهم السلام] و با تکیه بر وجودان و شرف به شرح ذیل مبادرت به صدور رأی می‌نماید.

رأی دادگاه

پیرامون دعوی مطروحه از ناحیه آقایان ..... [مجتمعاً، منفرداً] به وکالت از خواهان آقای ..... فرزند ..... بطرفیت خواندگان آقایان و خانمهای ..... دائر به خواسته ابطال رای داوری موضوع اظهارنامه رسمی شماره ۱۴۰۱-۸۹۰۵ مورخه ..... صادره از ناحیه آقای ..... به علت فقدان بی طرفی داور مرضی الطرفین ناشی از رابطه نسبی با خواننده‌ی معارض (=آقای .....) یعنی اخوت و ... به انضمام کلیه خسارات دادرسی به شرح ستون خواسته و متن دادخواست تقدیمی، با التفات به جامع اوراق و محتویات پرونده و با این استدلال که "اولاً و مقدمتاً، ترصیع آراء حقوقی به مبانی «عدل» و «عدالت»، و مساعی دادرس به منظور سریان آن در تار و پود آراء قضایی، فارغ از تمیز و باورپذیر ساختن حق برای متداعین، تداعی کننده غایت دادرسی-اجرای عدالت- برای دادرس و ایضاً اصحاب دعوی است. به قول لسان الغیب؛ حافظ شیرازی؛

دور فلکی یکسره بر منهج عدل است   خوش باش که ظالم نبرد بار به منزل به عبارتی دادرس باید بداند آنچه اهمیت دارد «عدالت گسترشی» است و عقل، منطق، اصول، فلسفه و حتی قانون، جملگی «بزار احراق حق» و در خدمت «گوهه عدل» خواهند بود و ابزار هر چه هست باید در خدمت احراق حق و در راستای آن باشد. به قول صاحب دلی؛ «کشت قانون بدون آبیاری از سرچشمهی عدالت و انصاف ثمر نمی‌دهد و حقی که صرفاً در حصار حرمت قرارداد محبوس بماند و یا با جمود به ظاهر قانون، مستمسک سوءاستفاده قرار گیرد، به ضد خود مبدل خواهد گشت. بنابراین نباید فراموش کرد که تشبث و اعتراض به مرّ قانون و یا مبالغه در پای بندی به قانونِ محض، پرتگاهی است که سر از وادی مصادف با انصاف و عدالت در می‌آورد.». بنابراین شیرینی کشف حقیقت، منتهی شدن آن به عدالت است، چراکه «عدالت همان حقیقت است که جامه‌ی عمل به خود پوشانده است». ثانیاً و توجهاً

اجرای عدالت در فرآیند داوری بر مبانی متعددی استوار است و از مهمترین آنها، اصولی است که مرتبط و یا ناشی از «حق برابری» بعنوان یک «Meta-Right» در فرآیند داوری است. این حق، متعلق به هر دو طرف داوری بوده که به علت ارتباط آن با مقوله «عدالت آئینی»، غیرقابل خدشه است حتی با تراضی طرفین. به باور دادگاه، اسلوب تفسیر مواد قانونی در این حوزه، بایستی در راستای حفظ برابری متعاملین و استقرار تعادل بین آنها باشد، چراکه چنین امری، تضمین کننده برقراری مساوات بین متعاقدين در شرایط متفاوت است. از مهمترین این اصول، به عنوان تضمین کننده «عدالت آئینی»، استقلال و بی طرفی داور صادر کننده رای است. به عبارتی داور منتخب، باید شخصی وابسته و پیوسته به یکی از طرفین اختلاف باشد تا به داوری و اجرای عدالت توسط وی مطمئن بود یا حداقل از همان ابتداء، نامید از اجرای عدالت توسط داور نبود. ثالثاً و موکداً، همانند قضاوت رسمی، بی طرفی و استقلال داور از لوازم استقرار عدالت در دادرسی است. در نهاد داوری هم، استقلال و بی طرفی داور جنبه ساختاری و بنیادین دارد و شایسته و البته بایسته است که داور منتخب، به دور از علل و عوامل بیرونی و ایضاً احساسات و تمایلات درونی، به موضوع رسیدگی نموده و حکم قضیه را معلوم نماید. بنابراین عدم وابستگی داور به یکی از طرفین اختلاف-خصوصاً رابطه خویشاوندی-، ارتباط مستقیم با استقلال و بی طرفی داور داشته و انتظار عدالت گستری از داور وابسته و پیوسته به یکی از متخاصمین، انتظاری بی جا و منطبق با واقعیت نیست، چراکه جانبداری از خویشاوندان، در ذات آدمی نهفته و امری غریزی است، البته باید توجه داشت که جانبداری از خویشاوندان، فی نفسه بد نیست لکن زایل کننده ملکه‌ی عدالت برای داور بوده و برای دادرسی، مانع است. به فرموده مولانا:

چون غرض آمد، هنر پوشیده شد صد حجاب از دل به سوی دیده شد
رابعاً و تشریحاً، اگرچه در حقوق داخلی، «اصل عدم وابستگی داور به یکی از
متداولین»، فاقد مقرره قانونی به عنوان نصی مكتوب است لیکن باید توجه داشت که
یزدیرش چنین امری، ناشی از ارتکاز عقلایست و در لسان اصولیون، مرتكبات عقلایی

نیازی به تصریح ندارند و صرفاً بایستی با منع صریح شارع مخالفتی داشته باشند. فلذا امروزه عدم وابستگی داور، چنان بداهتی دارد که نیاز به تصریح قانون ندارد، هر چند در قانون نمونه آنسیترال و قوانین کشورهای دیگری از جمله آلمان، بلژیک و ... دارای مستند قانونی است. این اصل، به دلیل اهمیت آن و ارتباط با «عدالت آئینی»، غیرقابل عدول بوده و داور در هیچ موردی نباید نفع داشته باشد و تراضی اشخاص هم نباید این اصل را تغییر دهد، چراکه داوری در صدد ترسیم عدالتی بهتر برای طرفین است و شخصی که در ذهن خود نمی‌تواند بی طرف باشد، نباید به این سمت منصوب گردد، فلذا چنین توافقی برخلاف نظم عمومی می‌باشد. کما اینکه مقتن در قضاوت رسمی، علیرغم وجود بسیاری از نهادهای نظارتی، به دلیل رعایت بی طرفی، قاضی را از دادرسی در موردی که یکی از اصحاب دعوا اقربای اوست، منع کرده و نهاد «امتناع از رسیدگی» را پیش بینی کرده است و چنین امری (=منع انجام داوری توسط کسی که وابسته به یکی از طرفین است)، برای فرآیند داوری با «قياس اولویت» پر رنگ تر خواهد بود، چراکه در فرآیند داوری، هیچ گونه نهاد نظارتی وجود نداشته و لاجرم محاکم بایستی در این خصوص نظارت و کنترل نماید. خامساً و تدقیقاً، در خصوص شبهه ناشی از قید «مگر با تراضی طرفین» منعکس در ماده ۴۶۹ قانون آئین دادرسی مدنی، که شاید مجوز انجام داوری توسط شخص متنسب به یکی از طرفین داوری با تراضی آنها باشد، باید توجه داشت که چنین استنباطی دارای موانع متعددی است از جمله؛ ۱) مانع مبتنی بر تفسیر حقوقی؛ این مقرره ناظر بر تعیین داور توسط دادگاه و مربوط به بعد از حدوث اختلاف است و به موانع پیش روی دادگاه برای تعیین داور اشاره می‌کند فلذا چنین مقرره ای در شرایط دیگری-مثلاً تعیین داور توسط طرفین و قبل از حدوث اختلاف-قابل استناد نبوده و مآلًا فاقد حجیت است. به عبارتی حکم ماده ۴۶۹ قانون آئین دادرسی مدنی، «حکمی استثنایی» بوده که با لحاظ شروط مقدمات حکمت، [الف) در مقام بیان بودن شارع، ب) فقدان قرینه[متصله یا منفصله] و ج) نبودن قدرمیقین در مقام تخاطب]، صرفاً ناظر بر بعد از حدوث اختلاف و تعیین داور توسط محکمه است، با

این اوصاف «حکم استثنایی» استفصالی از ماده ترقیمی، بایستی در قدر متقین خود، یعنی شرایط ماده، محدود گردد و قابلیت تسری به سایر شرایط حاکم بر فرآیند داوری را ندارد. ۲) مانع مبتنی بر واقعیات و حقایق اجتماعی؛ بر کسی پوشیده نیست که ملاحظات و شرایط قبل از بروز اختلاف (=معمولًا حین تنظیم قرارداد)، بسیار متفاوت از اوضاع و احوال متداعین بعد از بروز اختلاف است. متعاقden حین تنظیم سند مُثِبَّت عقد، خُرسند از انجام معامله و ایضاً اعتماد حداکثری به طرف مقابل، اصلاً به اختلافات احتمالی در آتیه توجهی ندارند فلذا براحتی به انجام داوری توسط اقربای نزدیک طرف مقابل تن می‌دهند، لیکن بعد از وقوع عقد و حدوث اختلاف، آنچنان اعتماد خود را نسبت به طرف مقابل از دست می‌دهند، که در ناداوری اقربای طرف مقابل کوچکترین تردیدی به خود راه نخواهند داد. فلذا نمی‌توان حکم ماده ۴۶۹ قانون آئین دادرسی مدنی را که مربوط به تعیین داور بعد از وقوع اختلاف است، به تعیین داور قبل از وقوع اختلاف، تسری داد. ۳) مانع مبتنی بر تحلیل اصولی؛ به لحاظ اصولی، در صورتی که شارع حکمی را بر موضوعی بار نموده باشد، در مقام شک در تسری حکم به موضوعات دیگر- یا تفاوت در شروط موجود موضوع-، هر گونه تفسیری باید تضمین کننده «اصل» باشد، و در موضوع مختلف فیه، حفظ «برابری» متنازعین در فرآیند داوری، اصلی است که در تمام فرآیند داوری حاکم بوده و تمامی تفاسیر حقوقی در این حوزه، بایستی این اصل و لوازم آنرا تامین و تضمین نمایند. فلذا «اصل برابری» طرفین داوری اقتضا دارد که احکام استثنایی در این حوزه، محدود به نص شوند تا جایگاه اصل را متزلزل نسازند. ۴) مانع مبتنی بر فلسفه؛ در جریان فرآیند داوری و رسیدگی به موضوع توسط داور، زمانی که تحلیل مساله و تطبیق موضوع با حکم از ذهن داور می‌گذرد، تاثیرات وابستگی، پیوستی و نفع داور ناشی از رابطه خویشاوندی، آنچنان ذهن داور را احاطه می‌کند که مانع از هر گونه تفسیر و تحلیل «به حق» موضوع شده و مآلًا مانع از تحقق عدالت می‌شود. به عبارتی از منظر ایده آلیسم مطلق هگل- (=که در آن، فاعل شناسا)=سوژه) یعنی داور با تجربه خود از مقررات به عنوان ابزه‌های حقوقی، حکم

را به فاهمه منتقل می کند و با قرار دادن ذیل قاعده کلی به عقل می رساند و عمومیت می بخشد) – وابستگی داور به یکی از طرفین، مانع از حرکت موضوع از فاهمه به خرد داور است، یعنی داور وابسته، عدالت را فقط به طرف شخصی که وابسته است سوق می دهد، بدون اینکه فهم و خرد خود را در تصمیم اتخاذی خود دخالت داده باشد. ۵) مانع مبتنی بر عقلانیت و انصاف؛ فلسفه‌ی استناد به «حکمت مقتن» یا فرض «حکیم یوden قانونگذار» در تفسیر و تحلیل مواد قانونی، تزریق عقلانیت به نصوص قانونی در فرآیند تطبیق احکام (=قانونی) بر موضوعات مختلف است بگونه‌ای که هم احکام قانونی واجد رگه‌هایی از عقلانیت گردد و هم دایره‌ی «منطقه الفراغ» قانونی (=موضوعات بدون حکم صریح) به کمترین مقدار خود برسد، چنین امری دو نتیجه و اثر کلی دارد؛ ۱) تکلیف به تفسیر عاقلانه مواد قانونی توسط دادرس؛ در واقع دادرس بایستی دارای فهم متعارف (=تعقل) باشد، فهمی نه صرفاً ناشی از مطالعه‌ی حقوقی، بلکه ناشی از تعقل، تفکر و تجربه‌ی امور آنگونه که دیگران (=نوعاً) مفاهیمه و ادراک می‌نمایند (=تفکر ارسطوی). ۲) حکومت انصاف در فرآیند استئصالح حکم؛ نقص قانون در دایره‌ی «منطقه الفراغ» را بایستی با «انصف» مرتفع ساخت، در اینجا انصاف سبب می‌شود که حکم قانون در وفاق کامل با هدف و نه بر اساس حروفی که بر کاغذ نقش بسته است، جریان یابد. نتیجه اینکه اگر دادرس به مثابه مقتن حکیم باشد، داوری شخص وابسته یا پیوسته به یکی از متخصصین را مخالف عقلانیت دیده که پذیرش آن، انصاف را به قربانگاه خواهد برداشت. سادساً و نتیجتاً، داور منتبه به یکی از طرفین، حافظ منافع مادی و معنوی اقربای خویش است و بلا ترید چنین داوری به دور از حب و بغض نبوده و از این رهگذر، بی طرفی او مخدوش خواهد شد. فلذا توافق سابق متداعین بر انتخاب چنین داوری، مخالف اخلاق حسن و نظم عمومی بوده و مآلًا مردود است. به عبارتی از لحاظ منطق حقوقی، طرفین در تعیین آئین حاکم بر داوری و تعیین داوران از آزادی و اختیار عمل مطلق برخوردار نیستند بلکه مکلف به رعایت قواعد آمره و نظم عمومی هستند از جمله این قواعد، اصل استقلال و بی طرفی داور است. سابعاً و نهایتاً، رای داوری

توسط هیات مدیره به او تفویض شده است نماینده شرکت محسوب و از طرف شرکت حق امضا دارد». ثالثاً و موکداً، در شرکتهای خصوصی از جمله شرکت خواهان، ضوابط طرح و اقامه دعاوی و یا دفاع از دعوا مطروحه علیه شرکت در اساسنامه پیش بینی و در خصوص آن تعیین تکلیف می‌شود. رابعاً و مستنبت از بند «۱۳» از ماده ۴۰ اساسنامه تاسیس شرکت خواهان، صلاحیت اقامه دعوا و دفاع از هر گونه دعوا و ... برای هیات مدیره پیش بینی و مصوب شده که وفق ماده ۴۴ همین اساسنامه، قابل تفویض به مدیرعامل می‌باشد. خامساً و موکداً، هیچ صورتجلسه‌ای از هیات مدیره مبنی بر تفویض اختیار طرح دعوا به مدیرعامل شرکت ارائه نشده و در پرونده هم ملحوظ و مشهود نمی‌باشد. سادساً و تشریحاً حق اقامه دعوا و مآلًا شناسایی امضای مدیرعامل به منظور اقامه دعوا منصرف از امضا اسناد تجاری و سایر اسناد تعهدآور موضوع ماده ۴۵ اساسنامه شرکت خواهان است که آخرین آگهی تغییرات شرکت در خصوص آن تعیین تکلیف کرده است. سابعاً و نهایتاً، سمت امضاء کننده دادخواست محل تردید بوده و مآلًا احراز نمی‌گردد. ثامناً و مضافاً، تکلیف مدیرعامل به ارائه سند مثبت سمت بعنوان مدلول ماده ۵۹ قانون آئین دادرسی مدنی، منصرف از مصاديق منعکس در مواد ۵۳ و ۵۴ قانون معنونه بوده و مآلًا از موارد ارسال اخطار رفع نقص محسوب نمی‌گردد. تاسعاً و ضرورتاً ترتیب آثار قانونی بر صورتجلسه هیات مدیره متضمن حدود اختیارات مدیرعامل، بر اساس ماده ۱۲۸ از لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت، منوط و موکول به ارسال نسخه‌ای از آن به مرجع ثبت شرکتها اعلام و متعاقباً انتشار در روزنامه رسمی است "بناءً على هذا مستنداً به بند «۵» ماده ۸۴ قانون آئین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور مدنی، قرار رد دعوا خواهان صادر و اعلام می‌گردد. رأی صادره ظرف مدت بیست روز پس از ابلاغ قابل تجدیدنظر در محکمه محترم تجدیدنظر استان کرمانشاه می‌باشد".

عدم احراز سمت دادخواست دهنده؛ شرکت سهامی خاص

با اسمه تعالی. به تاریخ ..... در وقت فوق العاده جلسه شعبه چهارم دادگاه عمومی حقوقی شهرستان کرمانشاه به تصدی امضاء کننده ذیل تشکیل است، پرونده کلاسه ۱۰۲۵ ۰۰۰ تحت نظر است. ملاحظه میگردد از پرونده امر رفع نقص شده است، فلذا دادگاه با عنایت به جمیع اوراق و محتویات پرونده و ضمن اعلام ختم رسیدگی، با استعانت از ذات اقدس احادیث (جل جلاله) و ذات مطهره معصومین (علیهم السلام) و با تکیه بر وجودان و شرف بشرح زیر مبادرت به انشاء رأی می‌نماید.

«رأی دادگاه»

پیرامون دعوى مطروحه از ناحيه آقای ..... فرزند ..... بعنوان رئيس هيات مدیره خواهان؛ شرکت سبزینه گستران آناهیتا بطرفيت خوانده اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان کرمانشاه دائر به خواسته مطالبه مبلغ ..... ریال به نرخ روز بانک مرکزی بابت قرارداد مورخه ..... با عنوان آبیاري طرح جنگل کاري با احتساب کليه خسارات دادرسي بشرح ستون خواسته و متن دادخواست تقديمی، دادگاه با التفات به جامع اوراق و محتويات پرونده، صرف نظر از اينكه بر اساس مندرجات ماده ۱۱ قرارداد تنظيمي بين متداعبين، تعهد اداره خوانده در پرداخت مبالغ موضوع قرارداد به صورت اسناد خزانه اسلامي با سررسيد ۱۴۰۱ می باشد و قطعاً زودتر از سررسيد مرقوم، امكان مطالبه آن توسط ذيفنع يعني شرکت خواهان وجود ندارد و از اين حيث دعوى مطروحه قابلیت استماع و رسیدگی را ندارد، چراكه تعهدات اداره خوانده هنوز حال نشده است، با اين استدلال که "اولاً و مستفاد از مندرجات دادخواست تقديمی با لحظ آخرين آگهی تغييرات شرکت، دعوى مطروحه توسط رئيس هيات مدیره شرکت اقامه و مآلًا دادخواست توسط ايشان امضا شده است. ثانياً و موکداً، در شرکتهای خصوصی از جمله شرکت خواهان، ضوابط طرح و اقامه دعوا و یا دفاع از دعوا مطروحه علیه شرکت در اساسنامه پیش بینی و در خصوص آن تعیین تکلیف می‌شود. ثالثاً. و مستنبط از بند «۱۳» از

ماده ۴۰ اساسنامه تاسیس شرکت خواهان، صلاحیت اقامه دعوی و دفاع از هر گونه دعوی و ... برای هیات مدیره پیش بینی و مصوب شده که وفق ماده ۴۴ همین اساسنامه، قابل تفویض به مدیر عامل می باشد. رابعاً و توجهاً، هیچ صور تجلسه ای از هیات مدیره مبنی بر تفویض اختیار طرح دعوی به رئیس هیات مدیره شرکت (=اقامه کننده دعوی)، ارائه نشده و در پرونده هم ملحوظ و مشهود نمی باشد. خامساً و تدقیقاً، حق اقامه دعوی و مآلآ شناسایی امضای رئیس هات مدیره به منظور اقامه دعوی منصرف از امضای استناد تجاری و سایر استناد تعهد آور موضوع ماده ۴۵ اساسنامه شرکت خواهان است که آخرین آگهی تغییرات شرکت در خصوص آن تعیین تکلیف کرده است. سادساً و تشریحاً، حق امضای استناد تجاری و سایر اوراق تعهد آور شرکت، بعنوان حقی علی حده در ماده ۴۵ اساسنامه شرکت مورد اشاره قرار گرفته است، در حالیکه حق اقامه دعوی، همانطور که گذشت در بند «۱۳» ماده ۴۰ اساسنامه قید شده است، فلذا تمایز این دو حق، کاملاً مشخص بوده و نیازی به توضیح بیشتری ندارد چراکه در صورت واحد بودن آنها، نیازی به تصریح به هر دو حق در دو ماده مجزا در اساسنامه وجود نداشت. سابعاً و مضافاً، تفویض هر گونه اختیاری به سایر اعضای هیات مدیره از جمله رئیس آن، با ملاک مأخوذه از ماده ۱۲۸ قانون تجارت، موکول و منوط به ارسال نسخه ای از صورت جلسه هیات مدیره به اداره ثبت شرکت ها و انتشار در روزنامه رسمی است و ارائه صور تجلسه عادی هیات مدیره، که هر زمان قابل تنظیم است، کافی به مقصود نمی باشد. ثامناً و نتیجتاً، سمت اقامه کننده دعوی که صرفاً رئیس هیات مدیره شرکت خواهان می باشد [و نه کل اعضای هیات مدیره]، محل تردید جدی بوده و مآلآ احراز نمی گردد. تاسعاً و مستنبط از مواد ۵۱، ۵۳ و ۵۴ قانون آئین دادرسی مدنی، مانحن فیه منصرف از مصادیق ارسال اخطاریه رفع نقص می باشد "بناءً على هذا به استناد مقررات بند «۵» ماده ۸۴ قانون آئین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور مدنی، قرار رد دعوی مطروحه صادر و اعلام می گردد. رأى صادره ظرف مدت بیست روز پس از ابلاغ قابل تجدیدنظر در محکمه محترم تجدیدنظر استان کرمانشاه می باشد %.

دو واحد تجاری با پلاک های ثبتی ۳۰۹ و ۳۰۸ از یک فرعی از ۱۱ اصلی بخش ۱۲ ثبت تهران، واقع در تهران، آزادگان، مجتمع تجاری آهن مکان .... می باشد. ثالثاً و نتیجتاً، دعوی مطروحه مربوط به اموال غیرمنقول و مشمول ماده ۱۲ قانون آئین دادرسی مدنی و مالاً رسیدگی به آن در صلاحیت دادگاه محل استقرار مال غیرمنقول است. رابعاً و موکداً، حتی اگر دو فقره و کالت نامه مابه النزاع را، توجهها به مندرجات آنها هم مربوط به مال منقول (= اتخاذ تصمیم راجع به سهام عادی با نام...) و هم مربوط به مال غیرمنقول (= واگذاری واحد تجاری...) بدانیم، مستندآ به ماده ۱۵ قانون مرقوم، مجدداً دادگاه محل وقوع مال غیرمنقول صالح خواهد بود. خامساً و نهایتاً، این دادگاه فاقد صلاحیت قانونی جهت استماع و رسیدگی به دعوی بوده و غایتاً دادگاه شهرستان تهران، به اقتضای آدرس اموال غیرمنقول، صالح به رسیدگی است. سادساً و مضافاً، تسهیل و تسريع در رسیدگی که همانا منظور و تامین کننده نظر مقرر در تعیین قواعد مربوط به صلاحیت است، رسیدگی در دادگستری شهرستان تهران را اقتضا دارد. "بناءً على هذا با استناد به مقررات مواد ۱۲ و ۲۷ قانون مرقوم، ضمن نفي صلاحية از خود، قرار عدم صلاحية خود را به شايستگي و صلاحية حوزه قضائي شهرستان تهران (=دادگستری شهرستان تهران) صادر و اعلام می نماید. رأى صادره قطعی است.

مع الوصف دفتر محترم از پرونده بدل مفید تهیه و اصل آن به مرجع صالح ارسال گردد.

عدم صلاحیت به دادگاه خانواده در خصوص خواسته اثبات ابراء مهربیه
با اسمه تعالی. به تاریخ ..... در وقت فوق العاده جلسه شعبه چهارم دادگاه عمومی حقوقی شهرستان کرمانشاه به تصدی اعضاء کننده ذیل تشکیل است، پرونده کلاسه ۱۰۰۱۰۰۰ تحت نظر است، ملاحظه میگردد از پرونده رفع نقض شده است، فلذا دادگاه با عنایت به جمیع اوراق و محتویات پرونده ختم رسیدگی را اعلام و با

استعانت از ذات اقدس احادیث(جل جلاله) و ذوات مطهره معصومین(عليهم السلام) و با تکیه بر وجودان و شرف بشرح زیر مبادرت به انشاء رأی می نماید.

رأی دادگاه

پیرامون دعوی مطروحه از ناحیه آقایان ..... [مجتمعاً منفرداً] به وکالت از خواهان آقای ..... فرزند ..... بطریقت خوانده خانم ..... فرزند ..... دائز بخواسته؛ ۱) اثبات ابراء مهریه(= ۹۰۰ سکه بهار ازادی) مقوم به مبلغ ..... ریال و ۲) ابطال سند صلح مهریه مقوم به مبلغ ..... ریال به شرح ستون خواسته و متن دادخواست تقدیمی، با التفات به جامع اوراق و محتویات پرونده؛ با این استدلال که "اولاً" و مستفاده از مندرجات ستون خواسته منعکس در دادخواست تقدیمی و ایضاً ستون شرح آن، خواسته خواهان؛ اثبات ابراء مهریه و متعاقباً ابطال صلح نامه مهریه تنظیمی بین زوجین(=خواهان و خوانده) است. ثانياً و توجهاً به موضوع خواسته با لحاظ مفاد ماده ۴ قانون حمایت خانواده، دعوی مطروحه در زمرة دعاوی مربوط به «مهریه» بوده که در صلاحیت محاکم خانواده قرار دارد. ثالثاً و تدقیقاً، از آنجاکه لفظ «مهریه» مندرج در بند «۶» ذیل ماده ۴ از قانون معونه، اطلاق دارد، فلنزا چنین قیدی(=مهریه)، ناظر بر تمامی دعاوی مربوط به «مهریه» اعم از مطالبه، ابراء، هبه و ... مهریه است. رابعاً و تشریحاً، قانونگذار بعد از کلمه «مهریه» در بند ترقیمی، به «مطلوبه»، «ابراء» و یا «هبه» آن اشاره ای نکرده است. فلنزا مطلق گویی مقنن و بیان صرف مقسم(=مهریه) بدون ذکر قسم(صاديق آن)، دعوی مهریه را منصرف به تمامی دعاوی مربوط به آن بشرح پیش گفته خواهد ساخت. خامساً و موکداً، انحصار دعوی «مهریه» در بند ۶ ماده ۴ قانون حمایت خانواده به دعوی مطالبه آن(=که عمدتاً از سوی محاکم خانواده صورت می پذیرد)، ترجیحی بلامرجع و به باور دادگاه، نوعاً «تفسیر به مطلوب» است، چراکه هیچ گونه قرینه ای اعم از متصله و یا منفصله و یا حتی اماره ای که عنوان «مهریه» در بند موصوف را محدود به دعوی «مطلوبه» آن نماید، در ماده ۴ وجود ندارد، فلنزا چنین تحلیلی مخالف قواعد و اصول «تفسیر منطقی» عبارات قانونی است. مع الاغضاء عن ذلک کله، حتی اگر صرفاً

دعوى مطالبه مهريه را در صلاحیت محکمه خانواده بدانیم، وقتی دعوى اصلی مربوط به مهريه، يعني «مطالبه» آن، در صلاحیت محاکم خانواده قرار دارد، دعاوی فرعی ناشی از سقوط مهريه، اعم از ابراء يا هبه ی آن هم در صلاحیت محاکم خانواده قرار خواهد داشت. سادساً و مضافاً، فلسفه جعل مقررات مربوط به تشکيل محاکم اختصاصی خانواده جهت رسیدگی به امور و دعاوی خانوادگی، ايجاب می نماید که به دعاوی دارای ماهیت خانوادگی که ناشی از رابطه زوجيت بوده و آشکارا رنگ و لعب خانوادگی دارند، با بقای رابطه ی زوجيت، در محاکم خانواده مورد رسیدگی قرار گيرند، نه اينکه به لطایف الحيل از جمله اكتفا به ظاهر عبارات قانوني و ... در صدد نفي صلاحیت از محاکم خانواده بود. سابعاً و نتيجتاً، موضوع خواسته در زمرة ذعاوی خانوادگی بوده و مآل رسیدگی بدان در صلاحیت محاکم خانواده خواهد بود. ثماناً و نهايتاً، اين دادگاه خود را صالح به رسیدگی به دعوى مطروحه ندانسته و نمي داند." بناءً على هذا دادگاه به استناد به مقررات ماده پيش گفته و ايضاً ماده ۲۷ قانون آئين دادرسي مدنی، قرار عدم صلاحیت خود را به شايستگی و صلاحیت محکمه خانواده شهرستان کرمانشاه صادر و اعلام می نماید.

قرار صادره قطعی است.

مع الوصف دفتر محترم، از پرونده بدل مفيد تهييه و اصل آن به مرجع صالح
ارسال گرد %

عدم صلاحیت به محاکم خانواده در دعوى استرداد زیورآلات

به تاريخ ..... در وقت فوق العاده جلسه شعبه چهارم دادگاه عمومی حقوقی شهرستان کرمانشاه به تصدی امضاء کننده ذيل تشکيل است، پرونده کلاسه ۱۰۰۰۱ تحت نظر است. دادگاه با توجه به جامع اوراق و محتويات پرونده، ختم رسیدگی را اعلام به شرح ذيل مبادرت به صدور رأى می نماید.

اصلی به سبب وقایت مقوم به مبلغ ..... ریال و ۳) ابطال رای کمیسیون موضوع ماده ۵۶ قانون جنگلها و مراتع مورخه ..... به سبب مغایرت با وقف به انضمام کلیه خسارات دادرسی بشرح ستون خواسته و متن دادخواست تقدیمی، بدین توضیح پرونده به اعتبار اینکه موضوع دعوی در صلاحیت شعبه ویژه منابع طبیعی (=این دادگاه) قرار دارد، با قرار عدم صلاحیت از شعبه دوم محاکم حقوقی شهرستان کرمانشاه به ین دادگاه ارسال شده است، با التفات به جامع اوراق و محتويات پرونده و با این استدلال که " اولاً و مستنبط از منطق تبصره یک ذيل ماده ۹ قانون افرايش بهروري بخش كشاورزی و منابع طبیعی مصوب ۱۳۸۹ از حیث تصريح مفنن به قيودی نظير «اعتراض به اجرای مقررات» و «احراز مالکیت»، صرفاً خواسته «اعتراض به برگه تشخيص صادره از اداره منابع طبیعی و اثبات مالکیت بر اراضی مابه النزاع» قابل رسیدگی در شعبه ویژه مستقر در مرکز استان است (=این شعبه). ثانياً و موکداً، عنوان خواسته در مانحن فيه (=اعلام وقایت، ابطال مالکیت و ابطال رای کمیسیون موضوع ماده ۵۶ قانون جنگلها و مراتع)، متفاوت از خواسته اخیر الذکر (=اعتراض به برگه تشخيص و اثبات مالکیت) بوده فلذًا قابل استماع و رسیدگی در شعبه ویژه موضوع تبصره یک ذيل ماده ۹ قانون معنونه نبوده و تابع عمومات آئین دادرسی مدنی است. ثالثاً و تشریحاً، خواسته «ابطال رای کمیسیون موضوع ماده ۵۶ قانون جنگلها و مراتع» به عنوان خواسته ای که متفاوت از خواسته «اعتراض به برگه تشخيص صادره از اداره منابع طبیعی» می باشد، در صلاحیت عام محاکم دادگستری قرار داشته و رسیدگی بدان لزوماً در صلاحیت شعبه ویژه قرار ندارد، مضافاً اینکه خواسته های دیگر (=اعلام وقایت و ابطال مالکیت)، کلاً در صلاحیت شعبه ویژه منابع طبیعی قرار ندارد. رابعاً و نتیجتاً، با توجه به سبق ارجاع پرونده به شعبه دوم محکمه حقوقی و ایضاً بلحاظ منتفی بودن رسیدگی به پرونده در شعبه ویژه، این دادگاه فاقد صلاحیت قانونی جهت رسیدگی به خواسته مطروحه بوده و غایتاً شعبه دوم محکمه حقوقی بلحاظ سبق ارجاع، صالح به رسیدگی است." بناءً على هذا دادگاه با استناد به مقررات مواد ۱۲ و ۲۷ قانون مرقوم، ضمن نفی

صلاحیت از خود، قرار عدم صلاحیت خود را به شایستگی و صلاحیت شعبه دوم حقوقی دادگستری شهرستان کرمانشاه صادر و اعلام می‌نماید. رأی صادره، قطعی است..

مقرر است دفتر محترم؛ با ابلاغ رونوشتی از رای به خواهان، پرونده جهت حل اختلاف به محکمه محترم تجدیدنظر استان کرمانشاه ارسال شود.

عدم صلاحیت در خصوص خواسته تاخیر تادیه چك

به تاریخ ..... در وقت فوق العاده جلسه شعبه چهارم دادگاه عمومی حقوقی شهرستان کرمانشاه به تصدی امضاء کننده ذیل تشکیل است، پرونده کلاسه ۱۳۸۸۰۰ تحت نظر است. ملاحظه میگردد پرونده امر با قرار عدم صلاحیت و به اعتبار اقامتگاه خوانده به حوزه قضایی شهرستان کرمانشاه ارسال شده است. مع الوصف دادگاه با توجه به جامع اوراق و محتويات پرونده، ختم رسیدگی را اعلام به شرح ذیل مبادرت به صدور رأی می‌نماید.

رأی دادگاه

در خصوص دعوای مطروحه از ناحیه خانم ..... به وکالت از خواهان آقای فرزند ..... بطریفیت خواندگان؛ ۱-شرکت پردیس نمای زاگرس و ۲- آقای ..... فرزند ..... دائر به خواسته مطالبه خسارت تاخیر در امر تادیه یک فقره چك به مبلغ ..... ریال فعلاً مقوم به مبلغ ..... ریال با جلب نظر کارشناس به انضمام کلیه خسارات دادرسی بشرح ستون خواسته و متن دادخواست تقدیمی، با التفات به جامع اوراق و محتويات پرونده و با این استدلال که "اولاً و مستفاد از ستون خواسته منعکس در دادخواست تقدیمی، خواسته خواهان، مطالبه خسارت تاخیر در امر تادیه پیرامون دینی است که اصل دین در قالب «صدر دستور اجرائیه» و در چارچوب ماده ۲۳ قانون اصلاحی قانون صدور چك صادره از شعبه اول دادگاه عمومی حقوقی شهرستان شوستر مورد مطالبه قرار گرفته است. ثانیاً و توجهها به آنچه گذشت، بالحاظ سیاق ماده ترقیمی، «درخواست اجرائیه صدور

چک» به نوعی جایگزین «دعوی مطالبه وجه چک» شده و طبیعتاً «دستور محکمه» جهت صدور اجرائیه چک همان آثار «حکم محکمه» را داشته که در پی «دعوی مطالبه وجه چک» صادر می شد. ثالثاً و مستندآ به مقررات تبصره ذیل ماده ۲ قانون صدور چک (الحقی ۱۳۷۶)، محکمه صالح جهت رسیدگی به خواسته مطالبه خسارات و هزینه های مربوط به چک، همان «دادگاه صادر کننده حکم» در خصوص اصل دین موضوع چک می باشد، که بر اساس مراتب پیش گفته، همان «دادگاه صادر کننده اجرائیه» خواهد بود. رابعاً و تشریحاً، به باور مقنن، از آنجاکه خسارت تاخیر در امر تادیه از متفرعات دین اصلی است فلذا دادگاه رسیدگی کننده به اصل دین، صلاحیت رسیدگی به متفرعات آن از جمله خسارت تاخیر در امر تادیه را هم خواهد داشت. خامساً و مضافاً، با توجه به اطلاق لفظ «خسارات» در تبصره ذیل ماده ۲ قانون صدور چک، در این مقرره تفکیکی بین «خسارات دادرسی» و «خسارت تاخیر تادیه» وجود ندارد، چه آنکه قانونگذار بعد از لفظ «خسارات» در ماده پیش گفته، به «ناشی از دادرسی» و یا «ناشی از تاخیر در امر تادیه» بودن آن اشاره ای نکرده است. فلذا مطلق گویی مقنن و بیان صرف مقسم (=خسارات) بدون ذکر قسم (=دادرسی یا تاخیر تادیه)، با لحاظ حکمت قانونگذار، اعم از هر دو نوع خسارت است. سادساً و نهایتاً، از آنجاکه دادگاه صادر کننده دستور اجرائیه، شعبه اول دادگاه عمومی حقوقی شهرستان شوستر می باشد، فلذا این دادگاه فاقد صلاحیت محلی جهت رسیدگی به دعوی مطروحه بوده و غایتاً محکمه اخیرالذکر به عنوان دادگاه صادر کننده ی دستور مابه التزاع، صالح به رسیدگی است. "بناءً على هذا اين دادگاه با استناد به مقررات ماده معونه و ايضاً با استناد به مقررات مواد ۱۳ و ۲۷ قانون آئين دادرسی مدنی، ضمن نفي صلاحیت از خود، قرار عدم صلاحیت به شایستگی و صلاحیت شعبه اول دادگاه عمومی حقوقی شهرستان شوستر صادر و اعلام می نماید. رأى صادره قطعی است.

مع الوصف دفتر محترم در راستای قسمت اخیر ماده ۲۷ از قانون یاد شده، پرونده امر جهت حل اختلاف حادث شده در صلاحیت، به دیوانعالی محترم کشور ارسال گردد.

عدم صلاحیت و تحلیلی دقیق از ماده ۱۶ قانون آ.م. تقسیک نماینده و اصیل

با سمه تعالی. به تاریخ ..... جلسه شعبه چهارم دادگاه عمومی حقوقی شهرستان کرمانشاه به تصدی اعضاء کننده ذیل در وقت فوق العاده تشکیل است، پرونده کلاسه ۰۰۰۰۰۷۵ تحت نظر قرار دارد. دادگاه با توجه به جامع اوراق و محتویات پرونده ختم رسیدگی را اعلام و با استعانت از ذات اقدس احادیث (جل جلاله) و ذوات مطهره معصومین (علیهم السلام) و با تکیه بر وجودان و شرف به سرح ذیل اقدام به صدور رای می نماید.

رای دادگاه

پرامون دعوی مطروحه از ناحیه آقای ..... به وکالت از خواهان آقای ..... فرزند ..... بطریفیت خواندگان؛ ۱) آقای ..... فرزند .....، ۲) آقای ..... فرزند ..... و ۳) شرکت فروشگاههای زنجیره ای افق کوروش با وکالت خانم ..... دائز به خواسته مطالبه مبلغ ..... ریال با احتساب کلیه خسارات دادرسی به انضمام خسارت تاخیر در امر تادیه به شرح ستون خواسته و متن دادخواست تقدیمی، با التفات به جمیع اوراق و محتویات پرونده و با این استدلال که "اولاً و مقدمتاً، تصویب قانون و متعاقباً ترتیب آثار قانونی بر اعمال و روابط حقوقی اشخاص، بر مبنای رفتارهای متعارف، معقول و قانونی افراد جامعه استوار است. بعبارتی نمی توان انتظار داشت که بر رفتارهای غیرمتعارف که آشکارا، رنگ و لعاب «سو استفاده از حق» دارند، همانند سایر رفتارهای متعارف و قانونی، آثار حقوقی مترتب گردد، کما اینکه چنین رفتارهایی، نوعاً «تقلب نسبت به قانون» بوده و مذموم است و بلا تردید تکلیف دادرس، توجه و حفظ حقوق شخص متضرر در چنین مواردی است. ثانیاً و توجهها، اگر چه دامنه‌ی «سو استفاده از حق» و حتی